

Senát v neklidných časech povolebních

20.Června 2006 Miroslav Škaloud

Ačkoli povolební vyjednávání o složení nové vlády zrcadlí politické obsazení Poslanecké sněmovny (PS), stranou taktických úvah nezůstává ani Senát. V denním tisku se před krátkým časem objevily úvahy o Senátu jako iniciátoru uskutečnění pravicového volebního programu. Jakou úlohu vlastně může Senát s jasnou pravicovou většinou sehrát v dané situaci?

Český Senát plní především stabilizační a legislativní úlohu a sehrává ji solidním způsobem. Kompetence, které mu k tomu Ústava dává, sice způsobují, že stojí ve stínu PS, která má přímou kontrolní pravomoc vůči Vládě ČR a ve svých rukou drží i rozpočtovou pravomoc, na druhé straně mezinárodní závazky a změny základní mocenské konfigurace cestou ústavních změn nutně podléhají senátnímu souhlasu. Ve chvíli, kdy v PS přestal platit „sanitární kordon“ vůči spolupráci s komunisty, je tato funkce druhé parlamentní komory mimořádně důležitá.

Ani v běžném legislativním procesu, kde může být senátní veto přehlasováno absolutní většinou poslanců ve Sněmovně, není role Senátu marginální. Právě naopak, řadu praktických pozměňovacích návrhů a úprav, které vycházejí ze Senátu a které pročišťují český právní řád, Sněmovna akceptuje. Za současné situace, kdy PS obchází strašidlo pravo-levého politického patu, může pozitivní vliv Senátu na legislativní proces v české kotlině získat nový rozměr. Překonání senátního veta nebo vypořádání se s odlišným názorem Senátu bude v současné PS obtížnější než v předchozí levicové Sněmovně.

Představa, že by přitom ovšem Senát vykročil ze svého Ústavou vymezeného postavení a metodou jakýchsi „černých pasažérů“, tedy nesouvisejících novel přilepených k návrhu zákona postoupeného Sněmovnou, vytvářel legislativní bouři, náleží pochopitelně do říše pohádek. Na druhé straně je ale stejně pochopitelné, že význam druhé parlamentní komory za současné situace narůstá, neboť iniciativy pravicových politiků v podobě senátních pozměňovacích návrhů mají nyní větší šanci na úspěch.